

404 Sivistyksen hallinto
<p>Toiminnan kuvaus / palveluajatus Sivistystoimen hallinto huolehtii sivistyksen toimialan arjen prosessien sujuvuudesta ja yksiköiden toiminnan tuesta. Sivistysosaston hallinto ohjaa osaston yhteistoimintoja, järjestää ja toimeenpanee kilpailutuksia sekä kehittää toiminnan suunnittelua, seurantaa ja arviointia.</p> <p>Sivistystoimen hallinto koordinoi hyvinvointityötä kunnassa.</p> <p>Sivistystoimen kaikkien yksiköiden toimintaa määrittää lainsäädäntö hyvin selkein, velvoittavin normein. Yksiköt suunnittelevat ja toteuttavat arjen toiminnot näiden normien pohjalta. Ohjaavien normien rinnalle jokainen yksikkö määrittää talousarviokaudelle yksikkönsä kannalta olennaisia tavoitteita. Tavoitteet sidotaan kuntastrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan.</p>
<p>Vastuuhenkilö Sivistys- ja hyvinvointijohtaja</p>
<p>Tehtävä Sivistyspalvelujen laadukas ja vaikuttava järjestäminen</p>
<p>Sitovia tavoitteita (suluissa kytkös strategiaan ja hv-suunnitelmaan)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verkostoperuskouluhankkeessa perusopetuksen toteutuksen suunnittelun edistäminen (tasapainoinen kuntatalous, hyvinvointi & elinvoima; kuntalaisten osallisuuden lisääminen) 2. Hankehallinnoinnin jäntevoittäminen (tasapainoinen kuntatalous) 3. Vapaa-aikapalveluissa hyvinvointinäkökulman vahvistaminen (elinvoima & hyvinvointi, viestintä & vuorovaikutus; hyvä mielenterveys) 4. Joukkoliikenteessä matkaketjuajattelun vahvistaminen (tasapainoinen kuntatalous, elinvoima & hyvinvointi, joustava työ ja asuminen, viestintä ja vuorovaikutus; kestävä kehitys ja ympäristön hyvinvoinnin huomioiminen kunnan päätöksenteossa)
<p>Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laaja yhteistyöverkosto: usean kunnan yhteistyö ei välttämättä etene suoraviivaisesti. 2. Henkilöstön vaihtuvuus 3. Kunnalla ei suoraa edustusta kansalaisopiston ja konservatorion hallinnossa; näkemyksen välittyminen on epäsuoraa. 4. Joukkoliikenteen kustannuskehitys on ollut ennakoimatonta.
<p>Tunnusluvut ja mittarit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verkostoperuskoulun edistämisestä konkreettinen suunnitelma päätöksentekoon. 2. Syntyy hankehallinnoinnin selkeä ohjeistus. 3. Kaikille kuntalaisille avoimien tapahtumien määrä, kansalaisopistossa opintosetelimenettelyn monipuolistuminen 4. Joukkoliikenteen asiakasmäärän kehitys
<p>Toiminnan painopistealueet 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - pitkän tähtäimen suunnittelu, taloudellisesti kestävät rakenteet ja toimintamallit - hyvinvointinäkökulman vahvistaminen toiminnassa

404 Sivistyksen hallinto	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	60 370	130 427	98 456	-24,50	-31 971
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	60 370	130 427	98 456	-24,50	-31 971
Suunnitelmapoistot					
Tulot (sisäiset)	-462	0	0	0,00	0
Menot (sisäiset)	989	108 097	1 804	-98,30	-106 293
TOIMINTAKATE (sisäiset)	528	108 097	1 804	-98,30	-106 293
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	60 898	238 524	100 260	-58,00	-138 264
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	20,55	78,98	33,83		

<p>Perusopetus</p>
<p>Toiminnan kuvaus / palveluajatus</p> <p>Toiminnassa keskeistä on kasvun ja hyvinvoinnin tukeminen. Arvot sinnikkyys, kunnioitus ja vastuuntunto ohjaavat toimintaa ja näkyvät arjen teoissa ja tavoitteissa. Kiinnitämme huomiota ryhmäytymiseen, työrauhaan, työskentely- ja vuorovaikutustaitoihin, positiivisen pedagogiikan mukaisen toimintakulttuurin kehittämiseen sekä osallisuuden vahvistamiseen niin oppilaiden kuin henkilökunnankin osalta. Osallisuuden vahvistamisessa keskeistä on henkilöstön osalta tiimityö ja sen mukanaan tuoma jaettu johtajuus. Oppilaiden osalta keskeistä on tiimityö, kummi-, oppilaskunta- sekä tukioppilastoiminta. Opetus- ja kasvatustyötä teemme yhteistyössä oppilaiden, vanhempien, henkilökunnan, muiden opetuksenjärjestäjien ja ulkopuolisten sidosryhmien kanssa.</p>
<p>Vastuuhenkilö Rehtori</p>
<p>Tehtävä</p> <p>Perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuus laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Sen tulee antaa valmiudet ja kelpoisuus toisen asteen opintoihin ja ohjata oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Perusopetusta kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti. Opetuksen saavutettavuudesta ja esteettömyydestä pidetään huoli. Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä ja yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Nämä opetussuunnitelmassa määritellyt tehtävät ohjaavat meitäkin Rautalammin perusopetuksessa. <i>Lähde: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014</i></p>
<p>Sitovia tavoitteita (strategia ja hyvinvointisuunnitelma huomioiden)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä perusopetuksen luominen. Vuoden aikana suunnitellaan ja lähdetään toteuttamaan perusopetuksen sopeutusta tilanteeseen, jossa lapsimäärä ja myös opettajamäärä vähenee. 2. Henkilöstön jaksamisen tukeminen. 3. Jatketaan sitouttavaa kouluyhteistyötä kouluterveyskyselyn tulosten perusteella.
<p>Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vaatii töitä löytää toimintamalleja, jotka tukevat perusopetuksen tavoitteiden täyttämistä, henkilöstön jaksamista, oppimisen iloa ja ovat samalla talouden kannalta tyydyttäviä. 2. Riskinä on se, että henkilökunnalla ei ole voimavaroja muutoksen suunnitteluun ja toteuttamiseen, jolloin jaksamista edistävään toimenpiteet eivät edisty tarkoituksen mukaisesti. 3. Henkilöstön saatavuus on riski kaikille tavoitteille.
<p>Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Arial 12, poista suluissa oleva teksti)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kehitettyjen vaihtoehtojen määrä. Asian eteneminen päätösprosessissa. Ylimenokauden rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen. 2. Sairauspoissaolojen määrä ja henkilöstökyselyn tulokset. 3. Epäselvien koulupoissaolojen määrä. Kasvatuskeskustelujen määrä.
<p>Toiminnan painopistealueet 2024</p> <p>Turvallisen ja hyvinvointia edistävän arjen vahvistaminen ja yhteistyö paikallisiin sidosryhmiin. Toiminnan rakenteiden, resurssien ja pedagogiikan tarkastelu suhteessa laskeviin oppilas- ja tuntiresursseihin.</p>

410 Perusopetus	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)	-171 464	-117 300	-102 350	-12,70	14 950
M E N O T (ulkoiset)	2 978 014	2 768 100	2 968 145	7,20	200 045
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	2 806 549	2 650 800	2 865 795	8,10	214 995
Suunnitelmapoistot	242 364	236 086	223 376	-5,40	-12 710
Tulot (sisäiset)	-60 133	-48 115	-6 551	-86,40	41 564
Menot (sisäiset)	429 527	404 542	416 389	2,90	11 847
TOIMINTAKATE (sisäiset)	611 758	592 513	633 214	6,90	40 701
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	3 418 307	3 243 313	3 499 009	7,90	255 696
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	1153,27	1073,94	1180,50		

420 Lukio

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

- laadukasta lukiokoulutusta viihtyisissä tiloissa
- tärkeää huolehtia lähialueen vetovoimaisuudesta
- yrittäjämäinen asenne, kestävän kehityksen huomioiminen ja kansainvälisyys näkyvät arjessa ja toiminnassa
- henkilökunnan ja opiskelijoiden hyvinvointi ovat keskeisinä toiminta-ajatuksina
- hyödynnämme paikallisia olosuhteita tehokkaasti ja olemme aktiivinen toimija kunnan vetovoimaisuuden lisäämisessä
- yhteistyö ratsastuskeskuksen kanssa luo pohjaa lukion markkinoinnille ja tarjoaa vakaan opiskelijavirran
- teatteri-ilmaisun ja musiikin keinoin ilmaisemme paikallista osaamista ja otamme kantaa yhteiskunnallisiin ja globaaleihin ilmiöihin

Lukion arvot: vastuullisuus, laadukkuus ja välittäminen.

Vastuhenkilö

Rehtori

Tehtävä

Laadukkaan lukiokoulutuksen tarjoaminen osana Rautalammin kunnan koulutoimea

Sitovia tavoitteita (strategia ja hyvinvointisuunnitelma huomioiden)

1. Opiskelijamäärä vähintään 110 syksyllä 2024. (kuntastrategia / elinvoima ja hyvinvointi sekä tasapainoinen kuntatalous)
2. Yhteistyön ylläpito ja lisääminen naapurilukioiden kanssa. Vähintään 15 yhteistä opintojaksoa. (kuntastrategia/ tasapainoinen kuntatalous)
3. Uuden hyvinvointikyselyn tuloksien hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa (kuntastrategia / elinvoima ja hyvinvointi)

Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle

- 1) Oman paikkakunnan oppilaiden lähtö toisiin lukioihin sekä nuorten määrän lasku koko maassa.
- 2) Eri rytmeissä toimivat lukiot (Vesanto-Suonenjoki-Rautalampi). Vaikeuttaa yhteisten opintojaksojen järjestämistä lukujärjestysteknisistä syistä.
- 3) Hyvinvointialueen haasteet tuottaa tarvittavia palveluita.

Tunnusluvut ja mittarit

Tavoite	Tunnusluku/mittari
Opiskelijamäärä syksyllä 2024	vähintään 110
Yhteisten opintojaksojen määrä (Vesanto, Suonenjoki, Rautalampi)	vähintään 15
Hyvinvointikyselyn tulokset käytäntöön	<ul style="list-style-type: none"> • Kysely teetetty opiskelijoilla kahdessa osassa vuoden aikana.

- Tulokset käsitelty opiskeluhuoltoryhmän, henkilökunnan, opiskelijoiden ja huoltajien kanssa.
- Kriittisimmät 3 kehittämiskohdetta valittu.
- Kehittämissuunnitelma laadittu näiden osalta yhdessä opettajien, opiskeluhuoltoryhmän ja opiskelijoiden kanssa.
- Kehittämissuunnitelma viety käytäntöön.

Toiminnan painopistealueet 2024

Jatkuva ja tehokas opiskelijahankintatyö.

Oppilaitosyhteistyön kehittäminen ja yläpito muiden lukioden kanssa, mutta erityisesti Vesannon ja Suonenjoen kanssa.

Opiskelijoiden hyvinvoinnin tehokkaat kartoitusmenetelmät ja niiden tulosten hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä ja suunnittelussa.

420 Lukio	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)	-68 681	-15 000	-19 600	30,70	-4 600
M E N O T (ulkoiset)	921 156	941 216	959 779	2,00	18 563
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	852 475	926 216	940 179	1,50	13 963
Suunnitelmapoistot	114 733	114 733	114 733	0,00	0
Tulot (sisäiset)	-3 339	-400	-400	0,00	0
Menot (sisäiset)	140 306	174 273	147 324	-15,50	-26 949
TOIMINTAKATE (sisäiset)	251 700	288 606	261 657	-9,30	-26 949
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	1 104 175	1 214 822	1 201 836	-1,10	-12 986
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	372,53	402,26	405,48		

4210 TUVA-koulutus
Toiminnan kuvaus / palveluajatus TUVA-koulutus tarjoaa mahdollisuuden toisen asteen koulutuksen suuntaa hakeville omien toiveiden ja näköalojen kirkastamiseen sekä opiskeluvalmiuksien vahvistamiseen.
Vastuhenkilö Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Tehtävä Yhteistyössä Suonenjoen kaupungin ja SavoGrow-kuntien kanssa toisen asteen tutkintoon valmistavan koulutuksen järjestäminen.
Sitovia tavoitteita (Strategia ja hyvinvointisuunnitelma huomioiden) 1. Nuorten tarpeita huomioivat koulutuspolut ja -ratkaisut (elinvoima & hyvinvointi, viestintä & vuorovaikutus; hyvä mielenterveys, kuntalaisten osallisuuden lisääminen)
Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle Toiminnan suunnittelua vaikeuttaa osallistujamäärän ennakoimattomuus.
Tunnusluvut ja mittarit Toiselle asteelle edenneiden nuorten %-osuus.
Toiminnan painopistealueet 2024 Nuorten tarpeita huomioivat, joustavat ratkaisut.

TUVA-koulutuksen talousluvut sisältyvät lukion lukuihin.

440 Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus				
Toiminnan kuvaus / palveluajatus Sisä-Savon kansalaisopiston tarjonnassa on Rautalammin kunnan alueella monipuolisesti kursseja eri-ikäisille kuntalaisille. Yleisöluennot ovat kaikille avoimia. Kurssisuunnittelua tehdään kuntalaisia osallistaen. Kuopion konservatorio järjestää taiteen perusopetusta musiikissa. Opetus on pitkäjännitteistä musiikillisten taitojen ja valmiuksien kartuttamista. Oppilaat esiintyvät kunnassa toteutettavissa tilaisuuksissa.				
Vastuhenkilö Sivistys- ja hyvinvointijohtaja				
Tehtävä Hyvinvointia tukevien vapaa-aikapalvelujen monipuolinen tarjoaminen kuntalaisille. Tietojen, taitojen kartuttaminen ja jalostaminen sekä fyysisen kunnan monipuolinen kohottaminen.				
Sitovia tavoitteita (Strategia ja hyvinvointisuunnitelma huomioiden) 1. Kurssitarjonta sisältää monipuolisesti ainakin liikuntaa, eri taiteenalojen kursseja, kädentaitoja ja kieliä. (tasapainoinen kuntatalous, elinvoima & hyvinvointi, joustava työ & asuminen; hyvä mielenterveys) 2. Kurssimäärä supistuu enintään 10%, (tasapainoinen kuntatalous, elinvoima & hyvinvointi, joustava työ & asuminen; hyvä mielenterveys) 3. Konservatorion oppilasmäärä pysyy likimain entisellä tasolla, (tasapainoinen kuntatalous, elinvoima & hyvinvointi, joustava työ & asuminen; hyvä mielenterveys)				
Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiseksi Kunnalla ei ole suoraa edustusta oppilaitosten hallinnossa, ja näkemyksen välittyminen on epäsuoraa. Valtio suunnittelee vapaaseen sivistystyöhön rahoituksen leikkausta. Valtio suunnittelee taiteen perusopetukseen kokonaisuudistusta.				
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Arial 12 pt, poista suluissa oleva teksti)				
VST	TP2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Opetustunnit	2394	2000	2000	2000
€/opetustunti	23,14	27,50	12.65	27,5
Opiskelijoita	445	836	550	550
toteutuneet kurssit		96		90
€/opiskelija	124,49	65,78		100
TPO				
opetustunnit	NA	385		350
€ / opetustunti	NA	46,23		
oppilaita	NA	11+12		10+10
€ / oppilas	NA	1618/774		1100
Toiminnan painopistealueet 2024 Hyvinvointinäkökulman vahvistaminen, palvelun saatavuuden varmistaminen ja vahvistaminen.				

440 Aikuiskoulutus	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	79 987	66 800	64 801	-3,00	-1 999
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	79 987	66 800	64 801	-3,00	-1 999
Suunnitelmapoistot					
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	79 987	66 800	64 801	-3,00	-1 999
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	26,99	22,12	21,86		

450 Joukkoliikenne
Toiminnan kuvaus / palveluajatus Tavoitteena on mahdollistaa haja-asutusalueelta asioiminen kirkonkylälle sekä yhteydet Suonenjoelle ja Kuopioon.
Vastuhenkilö Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Tehtävä Joustavaa asumista tukevat joukkoliikennepalvelut
Sitovia tavoitteita (Strategia ja hyvinvointisuunnitelma huomioiden) 1. Joukkoliikenteen tiedotuksen parantaminen (elinvoima & hyvinvointi, vuorovaikutus & viestintä; kestävä kehitys) 2. Matkaketjuajattelun vahvistaminen (elinvoima & hyvinvointi, joustava työ & asuminen; kestävä kehitys)
Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle Kustannuskehitys on ennakoimatonta.
Tunnusluvut ja mittarit (Taulukot kuvamuodossa ja taulukon fontti Arial 12 pt, poista suluissa oleva teksti) Matkustajamäärän kehitys, matkaketjujen muodostumisen määrä
Toiminnan painopistealueet 2024 Tiedotuksen selkiyttäminen, matkaketjuajattelun vahvistaminen.

450 Joukkoliikenne	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)					
M E N O T (ulkoiset)	30 456	31 000	38 001	22,60	7 001
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	30 456	31 000	38 001	22,60	7 001
Suunnitelmapoistot					
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)					
TOIMINTAKATE (sisäiset)					
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	30 456	31 000	38 001	22,60	7 001
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	10,28	10,26	12,82		

453 Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Varhaiskasvatuspalvelujen tavoitteena on järjestää laadukasta ja pedagogisesti perusteltua hoitoa, kasvatusta ja opetusta kaikille alle kouluikäisille lapsille varhaiskasvatusmuodosta riippumatta. Tähän kuuluu myös yksityinen varhaiskasvatus. Toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, jotka on päivitetty toukokuussa 2022 sekä Rautalammin varhaiskasvatussuunnitelmaan..

Vastuhenkilö

Päiväkodinjohtaja

Tehtävä

Laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaminen osana Rautalammin kunnan sivistystoimea.

Sitovia tavoitteita

1. Pedagoginen kehittäminen:

Painopistealueina pedagogiset käytänteet: Pitkäkestoisen leikin tukeminen. Pedagogisen dokumentoinnin käytön tehostaminen toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä.

Pedagoginen johtajuus:

Erityisen tuen käsikirjan laatiminen.

Pedagogisten tiimien ja tiimikäytäntöjen kehittäminen.

Karvin rakeenteellisen arviointityökalun toteuttaminen (Laadunhallinta ja toiminnan systemaattinen arviointi)

Rautalammin kunnan vasun, lasten vasun sekä ryhmävasun toteutuminen ja seuranta.

Osallisuus: Lasten osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

2. Hyvinvoinnin edistäminen:

Lasten hyvinvoinnin kehittäminen rakentamalla turvallinen kiintymyssuhde, yhteys lapseen ja perheeseen ja tukemalla kaveri, – tunne ja turvataitoja.

Henkilökunnan yhteiset, säännölliset kokoontumiset joka toinen kuukausi, jolla vahvistetaan ammatillista vuorovaikuttamista.

Tyhy-ryhmän säännölliset kokoontumiset

Mahdollistetaan ammatillisen osaamisen kehittäminen.

Varmistetaan henkilökunnan riittävä resurssointi ja työtaakan säilyminen maltillisena kautta linjan koko varhaiskasvatuksessa.

3. Viestintä ja tiedottaminen/vuorovaikuttaminen:

Sisäinen viestintä:

Vakan Teams -ryhmän käyttöönotto.

Yhteinen sähköinen kalenteri vakaan.

Päiväkodin johtajan ja varajohtajan välisen viestinnän rakentaminen.

Ulkoinen viestintä:

Somesuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen.

Tiedottaminen huoltajille, eri verkostoihin, nettisivujen ja tiedotusvälineiden hyödyntäminen.

Kaikkien tahojen vuorovaikuttamisen mahdollistaminen.

Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle

- Henkilöstön poissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus, sijaisten vähäinen saatavuus, hankaluus saada työntekijöitä pienelle paikkakunnalle, työtaakan kuormittavuus.
- Ei sitouduta sovittuihin asioihin, yhteiset palaverit eivät toteudu, omaa ammatillista osaamista ei pääse kehittämään, viestintä ei toteudu.

Toiminnan painopistealueet 2024

Varhaiskasvatuksen laadullinen kehittäminen, mm. pedagogiikan ja lapsen osallisuuden vahvistaminen sekä erilaisten tuen tarpeiden yksilöllinen huomioiminen ja tuen toteuttaminen.

Hyvinvoinnin lisääminen.

Tiedottamisen kehittäminen.

Tunnusluvut ja mittarit

Pedagogiikan kehittäminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
1.Lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen ja tavoitteiden toteutuminen		
2. Erityisen tuen käsikirjan laatiminen		
3.Tiimipalaverit, krt/vko		
4.Lasten kokoukset mm. yhteiset sopimukset ja seuranta, lkm/ kk		
5.Karvin arvioinnin toteuttaminen		
Hyvinvoinnin edistäminen	% tai lukumäärä	% tai lukumäärä
1 Koko varhaiskasvatuksen yhteiset kokoontumiset		
2.Työhyvinvointiryhmän kokoontumiset		
3 Ammatillisen osaamisen kehittäminen, kouluttautuminen		
Viestintä ja tiedottaminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
<i>Sisäinen viestintä:</i>		
1.Vakan yhteinen Teams ryhmä (intra)		
2. Vakan yhteinen sähköinen kalenteri käytössä		
<i>Ulkoinen viestintä:</i>		
1.Asiakasraadın kokoontuminen krt/ v		
2.Asiakastytyväisyyskysely ja seuranta		
3.Somesuunnitelman		

laatiminen		
------------	--	--

453 Varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2024	23/24	23/24
T U L O T (ulkoiset)	-91 442	-29 000	-23 000	-20,70	6 000
M E N O T (ulkoiset)	1 051 007	886 989	1 223 016	37,90	336 027
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	959 566	857 989	1 200 016	39,90	342 027
Suunnitelmapoistot	3 500	3 252	6 220	91,30	2 968
Tulot (sisäiset)	-132 246	-7 000	-11 720	67,40	-4 720
Menot (sisäiset)	270 271	301 610	333 820	10,70	32 210
TOIMINTAKATE (sisäiset)	141 525	297 862	328 320	10,20	30 458
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	1 101 091	1 155 851	1 528 336	32,20	372 485
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	371,49	382,73	515,63		

<p>454 Esiopetus (Kirkonkylä ja Kerkonjoensuu)</p>
<p>Toiminnan kuvaus / palveluajatus</p> <p>Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa ja tukea jokaisen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen polkua joustavasti varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen. Toiminta perustuu esiopetuksen opetussuunnitelmaan 2022 sekä kaksivuotisen esiopetuskokeilun opetussuunnitelmaan 2021.</p>
<p>Vastuhenkilö Päiväkodinjohtaja/ koulunjohtaja (Kerkonjoensuu)</p>
<p>Tehtävä Laadukkaiden esiopetuspalveluiden tarjoaminen osana Rautalammin kunnan sivistystoimea.</p>
<p>Sitovia tavoitteita</p> <ol style="list-style-type: none"> <p>Pedagoginen kehittäminen: Painopistealueina pedagogiset käytänteet: Painopistealueina pedagogiset käytänteet: Pitkäkestoisen leikin tukeminen. Pedagogisen dokumentoinnin käytön tehostaminen toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä. Pedagoginen johtajuus: Erityisen tuen käsikirjan laatiminen.   Pedagogisten tiimien ja tiimikäytäntöjen kehittäminen.   Karvin rakeenteellisen arviointityökalun toteuttaminen (Laadunhallinta ja toiminnan systemaattinen arviointi)   Rautalammin kunnan vasun, lasten vasun sekä ryhmävasun toteutuminen ja seuranta. Osallisuus: Lasten osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Luontopainotteisen esiopetuksen (Metsäeskari) toteuttaminen</p>   <p>Hyvinvoinnin edistäminen: Lasten hyvinvoinnin kehittäminen rakentamalla turvallinen kiintymyssuhde, yhteys lapseen ja perheeseen ja tukemalla kaveri, – tunne ja turvataitoja. Henkilökunnan yhteiset, säännölliset kokoontumiset joka toinen kuukausi, jolla vahvistetaan ammatillista vuorovaikuttamista.   Tyhy-ryhmän säännölliset kokoontumiset   Mahdollistetaan ammatillisen osaamisen kehittäminen.   Varmistetaan henkilökunnan riittävä resurssointi ja työtaakan säilyminen maltillisena kautta linjan koko varhaiskasvatuksessa.</p>   <p>Viestintä ja tiedottaminen/vuorovaikuttaminen: Sisäinen viestintä: Vakan Teams -ryhmän käyttöönotto.   Yhteinen sähköinen kalenteri vakaan.   Päiväkodin johtajan ja varajohtajan välisen viestinnän rakentaminen.   Ulkoinen viestintä: Somesuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen.   Tiedottaminen huoltajille, eri verkostoihin, nettisivujen ja tiedotusvälineiden hyödyntäminen.   Kaikkien tahojen vuorovaikuttamisen mahdollistaminen.</p>

Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiseksi

- Henkilöstön poissaolot, työntekijöiden vaihtuvuus, sijaisten vähäinen saatavuus, hankaluus saada työntekijöitä pienelle paikkakunnalle, työtaakan kuormittavuus.
- Ei sitouduta sovittuihin asioihin, yhteiset palaverit eivät toteudu, omaa ammatillista osaamista ei pääse kehittämään, viestintä ei toteudu.

Toiminnan painopistealueet 2024

Esiopetuksen laadullinen kehittäminen, mm. pedagogiikan ja lapsen osallisuuden vahvistaminen sekä erilaisten tuen tarpeiden yksilöllinen huomioiminen ja tuen toteuttaminen. Metsäeskarin toteuttaminen.

Hyvinvoinnin lisääminen.

Vuorovaikutuskanavien hyödyntäminen.

Tunnusluvut ja mittarit

Pedagogiikan kehittäminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
1.Lasten esiopetussuunnitelmien laatiminen ja tavoitteiden toteutuminen		
2.Esiopetuksen oppilashuollon vuosisuunnitelman laadinta ja seuranta		
3.Tiimipalaverit, krt/vk		
4.Lasten kokoukset mm. yhteiset sopimukset ja seuranta, lkm/ kk		
5.Karvin arvioinnin toteuttaminen		
Hyvinvoinnin lisääminen	% tai lukumäärä	% tai lukumäärä
1.Koko varhaiskasvatuksen yhteiset kokoontumiset, krt/v		
2.Työhyvinvointiryhmän kokoontumiset, krt/v		
3 Ammatillisen osaamisen kehittäminen, kouluttautuminen		
Viestintä ja tiedottaminen	Toteutunut	Ei ole toteutunut
<i>Sisäinen viestintä:</i>		
1.Vakan ja esiopetuksen yhteinen Teams ryhmä (intra) käytössä		
2. Vakan ja esiopetuksen yhteinen sähköinen kalenteri käytössä		
<i>Ulkoinen viestintä:</i>		
1.Asiakasraadien kokoontuminen krt/ v		
2.Asiakastyytyväisyyskysely ja seuranta		

3.Somesuunnitelman laatiminen		
----------------------------------	--	--

454 Esiopetus	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)	-14 542	0	0	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	129 367	254 978	149 662	-41,30	-105 316
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	114 826	254 978	149 662	-41,30	-105 316
Suunnitelmapoistot					
Tulot (sisäiset)	-1 750	-3 700	-2 140	-42,20	1 560
Menot (sisäiset)	36 876	63 872	24 628	-61,40	-39 244
TOIMINTAKATE (sisäiset)	35 126	60 172	22 488	-62,60	-37 684
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	149 952	315 150	172 150	-45,40	-143 000
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	50,59	104,35	58,08		

460 Nuorisotoimi

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Nuoret kohtaava ja tavoittava nuorisotyö. Nuorisotilaa pidetään avoinna säännöllisesti sekä järjestetään yhteisiä tapahtumia, teemapäiviä sekä retkiä. Nuoret pyritään aktivoimaan nuorisotyön sisällön suunnitteluun ja toteutukseen. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan poikkihallinnollisesti ja eri sidosryhmiä apuna käyttäen. Erityisnuorisotyössä etsivä nuorisotyöntekijä ja nuorten työpajan ohjaaja on erityistä tukea tarvitsevien nuorten tukena, sekä mukana ennaltaehkäisevässä nuorisotyössä.

Vastuhenkilö

Vapaa-aikasihteeri, 70% työajalla

Muu henkilöstö:

Etsivä nuorisotyöntekijä, kokoaikatyö

Nuorten työpajan ohjaaja, kokoaikatyö

Perusnuorisotyöntekijä, koko aikatyö (sis. etsivä, nuorten työpaja, TUVA ja perusnuorisotyö)

Tehtävä

Laadukkaiden nuorisopalvelujen järjestäminen.

Sitovia tavoitteita

1. Vahvistaa nuorisovaltuuston ja päättäjien kanssa "nuva kummi" – toimintaa.
2. Nostaa esille aktiivisesti sekä kouluterveyskyselyn tuloksia että toimenpiteitä.

Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle

Taloudelliset haasteet.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Nuorten työpaja asiakkaat / vuosi				10	10
Nuorisotilan kävijät /vuosi	2 116	2 576	2 781	3 000	3 000
Etsivä asiakkaat / vuosi	69	71	60	45	45

Toiminnan painopistealueet 2024

Lasten ja nuorten matalan kynnyksen maksuton toiminta.

460 Nuorisotoimi	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2024	23/24	23/24
T U L O T (ulkoiset)	-23 580	-67 700	-68 000	0,40	-300
M E N O T (ulkoiset)	83 989	169 506	182 113	7,40	12 607
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	60 409	101 806	114 113	12,10	12 307
Suunnitelmapoistot					
Tulot (sisäiset)	-213	0	0	0,00	0
Menot (sisäiset)	14 136	16 791	18 017	7,30	1 226
TOIMINTAKATE (sisäiset)	13 923	16 791	18 017	7,30	1 226
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	74 332	118 597	132 130	11,40	13 533
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	25,08	39,27	44,58		

Nuoriso-luokkaan sisältyvät myös HYTE-toiminnan tiedot.

470 Liikuntatoimi

Toiminnan kuvaus / palveluajatus

Rautalammin kunnan liikuntatoimen keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden tukeminen. Kunta tarjoaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikunnan toiminnallisesta yhdessä kunnan kanssa huolehtivat aktiiviset liikunta- ja urheiluseurat sekä yritykset. Urheiluseurat ovat kunnan liikuntapalveluiden tärkeä yhteistyökumppani.

Vastuhenkilö

Vapaa-aika sihteeri, 30% työajalla

Muu henkilöstö:

Uimahallin lippukassan hoitaja, osa-aikatyö ja tuntityö

Uimahallin uinninvalvoja, osa-aikatyö ja tuntityö

Liikuntaneuvoja, kokoaikainen

Tehtävä

Laadukkaiden liikuntapalvelujen järjestäminen.

Sitovia tavoitteita

1. Harrastamisen Suomen Mallin toteutumien
2. Monipuolisten liikuntapaikkojen turvaaminen ja tapahtumien toteutus: liikuntatoimi tukee järjestöavustuksella vuosittain urheiluseuroja liikuntatoiminnan järjestämiseksi

Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle

Taloudelliset haasteet ja energiahinnan nousu.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Uimahallin kävijät/vuosi	4955	5 912	6 122	7 000	7 000
Uimahallin kustannukset/ käynti	18,16	15,21	14,69	12,85	12,85

Toiminnan painopistealueet 2024

Lasten ja nuorten matalan kynnyksen maksuton toiminta.

470 Liikuntatoimi	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2024	23/24	23/24
T U L O T (ulkoiset)	-19 026	-25 000	-20 000	-20,00	5 000
M E N O T (ulkoiset)	228 967	137 940	153 977	11,60	16 037
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	209 941	112 940	133 977	18,60	21 037
Suunnitelmapoistot	24 736	20 870	20 870	0,00	0
Tulot (sisäiset)	-1 012	-1 340	0	-100,00	1 340
Menot (sisäiset)	42 609	58 917	29 327	-50,20	-29 590
TOIMINTAKATE (sisäiset)	66 332	78 447	50 197	-36,00	-28 250
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	276 274	191 387	184 174	-3,80	-7 213
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	93,21	63,37	62,14		

480 Kirjasto
Toiminnan kuvaus / palveluajatus
<ol style="list-style-type: none"> Kaikille mahdollisuus lukea - Lukutaito on kansalaistaito. Kirjaston osaajat ja kokoelmat ovat monipuolisen lukemisen ja monilukutaidon edistämistä varten. Tukea aktiiviseen kansalaisuuteen ja hyvinvointiin - Kirjasto opastaa tiedonlähteille ja tukee elinikäistä oppimista. Kirjasto ehkäisee syrjäytymistä Osaamista ja yhteistyötä - Kirjastossa työskentelee osaava ja osaamistaan kehittävä henkilökunta. Kirjasto toimii valtakunnallisessa ja kansainvälisessä kirjastoverkossa. Kirjasto kehittää toimintaansa yhdessä asiakkaiden kanssa. Kaikille avoin tila - Jokainen on tervetullut kirjastoon
Vastuhenkilö Seija Österberg
Tehtävä Tuottaa laadukkaita kirjastopalveluja kaikille kuntalaisille vauvasta vaariin.
Sitovia tavoitteita Elinvoima ja hyvinvointi
<ol style="list-style-type: none"> Nykyistä Aurora -kirjastojärjestelmää ei enää kehitetä, joten Rutakko -kirjastot siirtyvät kevään 2024 aikana Quria -järjestelmään. Rautalammin kirjasto liittyy valtakunnalliseen e-kirjastoon. Kuntien yhteinen e-kirjasto antaa kaikille suomalaisille tasa-arvoisen mahdollisuuden käyttää kirjastojen digitaalisia sisältöjä, asuinkunnasta riippumatta.
Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiselle Järjestelmän vaihtoon liittyvät riskit.
Tunnusluvut ja mittarit E-aineistojen käyttö.
Toiminnan painopistealueet 2024 Toiminnan painopistealueet on mainittu tavoitteiden yhteydessä.

480 Kirjasto	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta 2024	Muutos% 23/24	Ero 23/24
T U L O T (ulkoiset)	-11 150	-10 573	-13 180	24,70	-2 607
M E N O T (ulkoiset)	226 639	226 301	235 900	4,20	9 599
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	215 489	215 728	222 720	3,20	6 992
Suunnitelmapoistot	29 820	29 820	30 864	3,50	1 044
Tulot (sisäiset)	-11 879	-12 818	-14 872	16,00	-2 054
Menot (sisäiset)	44 164	46 603	39 525	-15,20	-7 078
TOIMINTAKATE (sisäiset)	62 105	63 605	55 517	-12,70	-8 088
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	277 594	279 333	278 237	-0,40	-1 096
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	93,66	92,49	93,87		

490 Kulttuuritoimi				
Toiminnan kuvaus / palveluajatus Kulttuuritoimi tuottaa, koordinoi ja kehittää monipuolisesti kulttuuripalveluja eri väestöryhmien saavutettavaksi. Tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin, paikallisen identiteetin vahvistaminen, vuorovaikutuksen sekä Rautalammin vetovoimaisuuden edistäminen.				
Vastuhenkilö Viestintä- ja kulttuurikoordinaattori Tiina Laitinen				
Tehtävä Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa, ja tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee: 1. edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; 2. luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; 3. edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. Kunta voi yllä mainittuja tehtäviä järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.				
Sitovia tavoitteita (Strategia ja hyvinvointisuunnitelma huomioiden) 1. Kulttuurikokemusten järjestäminen ja koordinoiminen eri väestöryhmien saavutettavaksi (laki) 2. Kulttuurialan vaikuttavuuden ja elinvoiman parantaminen Rautalammissa ja Pohjois-Savossa (kuntastrategia) 3. Vuorovaikutteisuuden ja osallistamisen lisääminen (hyvinvointisuunnitelma)				
Keskeiset riskit kyseisten tavoitteiden toteutumiseksi Työajan, tiimin ja toimintarahen riittämättömyys mm. freelancereiden ja taiteilijoiden palkkaamiseen Kolmannen sektorin aktiivisuuden hiipuminen, mikä vaikuttaa suoraan tapahtumien ja kulttuurisisältöjen kustannuksiin, määrään, laatuun ja saavutettavuuteen Viestimisen vaikeus				
Tunnusluvut ja mittarit palautekyselyt 1. kävijämäärät tapahtumissa ja yhdistys-, suunnittelu- ja kuntalaisilloissa 2. tapahtumien ja näyttelyiden määrä				
mittari	TP2021	TA2022	TA2023	TA2024
omien ja kumppaneiden kanssa yhteistyössä järjestettyjen kulttuuritapahtumien määrä	21	12	17	17
taidenäyttelyiden tai vastaavien lukumäärä	9	7	9	9
Toiminnan painopistealueet 2024 1. Kulttuuri kuuluu kaikille, lisää elinvoimaa, hyvinvointia ja työpaikkoja 2. Rautalammin Pestuumarkkinat 2024 kokonaisuuden kehittäminen (elinvoimainen tapahtuma myös tulevaisuudessa) 3. Kulttuuri ei pääty kuntarajalle, yhteistyö ympäristökuntien kanssa				

490 Kulttuuritoimi	TP 2022	TA 2023	Hall.kunta	Muutos%	Ero
			2024	23/24	23/24
T U L O T (ulkoiset)	-740	0	0	0,00	0
M E N O T (ulkoiset)	48 924	49 136	57 978	18,00	8 842
TOIMINTAKATE (ulkoiset)	48 185	49 136	57 978	18,00	8 842
Suunnitelmapoistot					
Tulot (sisäiset)					
Menot (sisäiset)	3 195	4 268	3 788	-11,20	-480
TOIMINTAKATE (sisäiset)	3 195	4 268	3 788	-11,20	-480
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	51 380	53 404	61 766	15,70	8 362
Asukasluku	2964	3020	2964		
Toimintakate / asukas	17,33	17,68	20,84		